

Integratie behoeften dier, ondernemer, milieu en burger-consument

Varkenshouder spil in ontwerp duurzaam systeem

In het verleden zetten varkenshouders nogal eens vraagtekens bij het realiteitsgehalte van schetsen van futuristische varkenshouderijsystemen. Binnen het project 'Varkansen' krijgen varkenshouders de kans zelf mee te praten over de ontwikkeling van een duurzame varkenshouderij. Zowel onderzoekers als deelnemende varkenshouders zijn tevreden over de eerste uitkomsten van deze aanpak.

Het ministerie van LNV heeft ambitieuze doelstellingen met betrekking tot de duurzame veehouderij. In 2023 moet de hele Nederlandse veehouderij duurzaam zijn. Het is een ontwikkeling waar de varkenshouderij al een aantal jaren volop mee bezig is. Op de terreinen van milieu en dierenwelzijn zijn al grote stappen gezet. "Maar hier lopen we ook weer tegen grenzen aan," vertelt Onno van Eijk, van Wageningen UR Livestock Research. "Oplossingen kunnen tegenstrijdig zijn. Vanuit welzijnsoogpunt is bijvoorbeeld meer oppervlakte per dier wenselijk, maar dat helpt niet bij het terugdringen van de ammoniakemissie."

Binnen het project Varkansen is Wageningen UR met verschillende andere partijen op zoek naar nieuwe duurzame stalconcepten, die zoveel mogelijk tegemoet komen aan de behoeften van dier, ondernemer, milieu en burger-consument. Deze behoeften zijn volgens Van Eijk in zichzelf niet tegenstrijdig, de gekozen oplossingen soms dus wel. Als tweede voorbeeld noemt hij een luchtwasser. Een oplossing voor de behoefte aan schone lucht buiten de stal, die niet tegemoet komt aan de behoefte aan schone lucht in de stal.

Stap voor stap

De betrokkenen bij Varkansen laten in hun

benadering daarom de oplossingen voor deelproblemen die de sector nu kiest helemaal los. In de verschillende ontwerpessies proberen de deelnemers stap voor stap tot nieuwe duurzame varkenshouderijsystemen te komen. Iedere ontwerpessie bestaat uit drie stappen. In de eerste bijeenkomst gaan de deelnemers terug naar de basis en verdiepen ze zich in de behoeften van het varken, de varkenshouder, het milieu, de burger-consument en de kansen en knelpunten in de huidige keten. De tweede bijeenkomst is bedoeld om de doelstellingen te vertalen naar concrete eisen, zonder direct in oplossingen te gaan denken. Tijdens de derde bijeenkomst

Pink = Green: varken als spil in regionale kringlopen

Eén van de resultaten uit de ontwerpessie van de varkenshouders is het concept Pink = Green. Dit ontwerp plaatst het varken als spil in lokale en regionale kringlopen. Het voer van de varkens komt uit de regio, door onder andere voedselresten van industrie, supermarkten en burgers te gebruiken. Dit alles onder strikte veiligheidsmaatregelen en borgbare controlesystemen. Regenwater dient, zo nodig gezuiverd, als drinkwater voor de dieren. De energie komt deels van zonnecollectoren, maar het kuipvormige dak dient ook als windvang en toevoert tot een wormvormige windmolen. De energie uit de warmte van de

dieren wordt herverdeeld op het bedrijf. Warmte van vleesvarkens gaat naar groepen met een hogere warmtebehoefte. Een warmteopslag zorgt voor hergebruik in koude periodes. Mest gaat direct naar een vergister. Vuil water gaat naar een biologische waterzuivering in de vorm van een rietfilter. Uitgangspunt is het opleveren van mest/restproducten die weer deel kunnen uitmaken van een nieuwe kringloop, bijvoorbeeld voor algenkweek op het eigen bedrijf. In de stal is individuele dierherkenning belangrijk. Dieren leven in leeftijdsgroepen die om de zoveel weken doorschuiven naar een ruimte die

qua oppervlak bij hen past. Dit bevordert een zo optimaal mogelijk gebruik van de beschikbare ruimte. Dieren die in conditie of gewicht achterblijven bij hun groepsgenoten krijgen toegang tot een speciale zorgzone. De locatie is open voor de omgeving. Burgers kunnen te allen tijde dieren bekijken via het vele glas in de buitenwanden van de stal. De locatie van het bedrijf ligt bewust in de nabijheid van de stad, dicht bij het voeraanbod. Het bedrijf en de stad zijn geen bedreigingen voor elkaar. De enige bedreiging vormen collega-bedrijven, vanwege de concurrentie op hulpbronnen.

